

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De langstlevende echtgenoot : een vergelijking van de positie van de langstlevende echtgenoot in het Marron-erfrecht met de positie van de langstlevende in het Caraïbisch en het Surinaams erfrecht

Veira, M.A.

Publication date
2006

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Veira, M. A. (2006). *De langstlevende echtgenoot : een vergelijking van de positie van de langstlevende echtgenoot in het Marron-erfrecht met de positie van de langstlevende in het Caraïbisch en het Surinaams erfrecht*. Wolf Legal Publishers.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Hoofdstuk 8

Verklaring van de overeenkomsten en verschillen in de vermogensrechtelijke positie van de langstlevende Marron-echtgenoot en de langstlevende Caraïbsche echtgenoot

§ 1 INLEIDING

Zoals aangegeven in de Algemene Inleiding is, na de beschrijving en vergelijking van de verschillende rechtsstelsels de volgende fase van het onderzoek de verklaring, die de basis voor theorievorming zal opleveren. Voor de verklaring zijn er geen methodologische regels. Wel worden er richtlijnen in de literatuur genoemd:

- Er kunnen verschillende opvattingen over het recht en zijn functies in omloop zijn en zelfs in dezelfde rechtsorde kunnen verschillende opvattingen coëxisteren. Voorts kunnen deze opvattingen veranderen;
- Geconstateerde gelijkenissen kunnen het gevolg van receptie of overname van recht zijn;
- Een veelheid van factoren van uiteenlopend karakter kan bij het ontstaan van een rechtsinstituut interveniëren en kan zijn toepassing en ontwikkeling beïnvloeden;
- Niet alle factoren hoeven van hetzelfde gewicht voor de verklaring te zijn;
- Verschillende factoren kunnen de frequentie van toepassing en de effectiviteit van een rechtsregel e.d. beïnvloeden;
- Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de "politiek" van de burgerlijke of administratieve rechter;
- Tenslotte moet rekening worden gehouden met het feit dat de oorzaak van de geconstateerde gelijkenissen puur toeval kan zijn.³⁹²

Getracht is bij de verklaring van de gevonden overeenkomsten en verschillen deze richtlijnen in acht te nemen.

§ 2 VERKLARING VAN DE OVEREENKOMSTEN

De positie van de langstlevende Marron-echtgenoot vertoont enkele overeenkomsten met de positie van de langstlevende Caraïbsche echtgenoot.

Bij de Marrons en de Caraïben is er sprake van polygamie, de zorg voor de kinderen berust bij de familie en beide groepen gaan ervan uit dat zeker is dat de moeder de moeder van het kind is, maar dat er altijd onzekerheid over het vaderschap is. Onderzoek dat op een ander wetenschappelijk vlak dan het recht ligt, zou misschien een verklaring voor de gevonden overeenkomsten kunnen geven. Het feit dat de grond bij zowel de Marrons als de Caraïben niet door een lid geërfd kan worden en beschouwd wordt als gemeenschappelijk eigendom, kan verklaard worden door het gegeven dat in tijden van groeps- en gezinseigendom er voor eigenlijk erfrecht geen plaats is. Het lidmaatschap van de stam of het gezin brengt mee, dat men medegerechtigde is. Het overlijden van een deelgenoot heeft geen ander

---

³⁹² Kokkini-Iatridou II 1988, p. 156-176; Sauveplanne 1975, p. 4-6.

gevolg dan dat zijn gerechtigheid in het geheel zich automatisch over de anderen uitspreidt.³⁹³ Eerst met het lossen worden van de familieband en de ontwikkeling van de individuele eigendom kan men spreken van een overgang van goederen na overlijden.³⁹⁴

§ 3 VERKLARING VAN DE VERSCHILLEN

De uitgangspunten van het recht bij de Marrons en de Caraïben liggen mijns inziens ver uit elkaar. Het uitgangspunt in bijvoorbeeld het erfrecht van de Caraïben is dat degene uit het gezin die de verantwoordelijkheid draagt en die iets nodig heeft, dit uit de nalatenschap neemt, terwijl het uitgangspunt bij de Marrons het feit is dat zoveel als mogelijk de leden van de beërfde van de erflater iets uit de nalatenschap moeten krijgen.

Een verklaring voor dit grote verschil kan zijn het verschil in filosofisch uitgangspunt tussen Marrons en de Caraïben. De Indianen zijn zich sterk bewust van hun verbondenheid met de aarde, die men dan ook niet kan bezitten of verdelen. Men kan zich hoogstens voor een poos aan haar koesteren. Zij voelen zich uitermate verbonden met hun milieu. De aarde en haar voortbrengselen benutten zij met liefde, wijsheid, eerbied en verantwoordelijkheidsgevoel. Ze verspillen niets en waar zij uit noodzaak of zelfbehoud agressief optreden tegen het bestaande bij de jacht of de visvangst, maken zij zich slechts meester van het meteen nodige, nuttige of aantrekkelijke. Het materiële bezit men hier alleen "ten gebruike" en kan dus worden geleend of uitgeleend.³⁹⁵ De bevestiging dat deze verklaring de juiste is of het geven van de juiste verklaring verdient echter nader onderzoek en zou door wetenschappers op een ander vlak dan het recht gegeven moeten worden.

Een opmerking over de keuze van de erfgenamen bij de Caraïben ingeval er geen kinderen zijn, lijkt wel op zijn plaats. Deze keuze doet denken aan internationaal privaatrechtelijke of interregionale regels bij overerving. Hoofregel bij de Caraïben is dat de nalatenschap naar een bestaand gezin gaat. Afhankelijk van de plaats waar de nalatenschap openvalt, wordt dat gezin – van de man of vrouw – bepaald. Het territorialiteitsbeginsel speelt dan een doorslaggevende rol. Tegen de achtergrond van de (vroegere) nomadische leefwijze van de Indianen is dit begrijpelijk. Het zou praktisch gezien moeilijk zijn om op zoek te gaan naar het gezin waar de erflater uit voorkomt om enkele gebruiksvoorwerpen aan die familie af te geven.

Gesteld kan worden dat het geven van de juiste verklaring voor de verschillen en overeenkomsten bij de Marrons en Caraïben niet valt binnen het terrein van de onderzoek en derhalve niet verder uitgewerkt kan worden.

³⁹³ Pirlo Van der Burght, Ebben 2004, p. 5.

³⁹⁴ Asser-Meijers-Van der Ploeg 1967, p. 3-4.

³⁹⁵ Lichtveld 1993, p. 153-157.